

Maqsud Shayxzoda — millat g‘ururi va adabiy yuksalish ramzi

Qodirov Islomjon Iqboljon o‘g‘li
Toshkent davlat transport universiteti
Qurilish muhandisligi fakulteti, YMTQ-5 guruh talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Maqsud Shayxzodaning o‘zbek milliy adabiyoti va ma’naviy hayotidagi o‘rni, uning ijodida millat g‘ururi va adabiy yuksalish g‘oyalari qanday aks etgani tahlil qilinadi. Shayxzoda o‘zining tarixiy dramalari, she‘rlari va tarjimalari orqali o‘zbek xalqining tarixiy xotirasi, milliy o‘zligi va ma’naviy qadriyatlarini ulug‘lagan. Maqolada adibning milliy uyg‘onish jarayoniga qo‘shgan hissasi, uning asarlarida vatanparvarlik, adolatparvarlik va ilm-ma’rifatga intilish g‘oyalari yoritiladi.

Kalit so‘zlar: Maqsud Shayxzoda, millat g‘ururi, adabiy yuksalish, milliy uyg‘onish, tarixiy xotira, ma’rifat, vatanparvarlik, adolat, tarjimonlik, ma’naviy qadriyatlar.

Kirish

O‘zbek adabiyotining rivojlanish tarixida milliy ruhni uyg‘otgan, adabiy tafakkurni yangi bosqichga ko‘targan adiblar orasida Maqsud Shayxzoda alohida o‘rin tutadi. U o‘zining serqirra ijodi bilan o‘zbek xalqining tarixiy xotirasini, ma’naviy qadriyatlarini va millat g‘ururini badiiy ifodalab, adabiyotimizning yuksalishiga katta hissa qo‘shdi. Shayxzoda ijodi bugungi kunda ham milliy tafakkur va madaniy taraqqiyot timsoli sifatida qadrlanadi.

Shayxzodaning milliy ongini uyg‘otishdagi o‘rni

Maqsud Shayxzoda o‘z asarlarida o‘zbek xalqining tarixiy qahramonlarini ulug‘lab, milliy o‘zlikni anglatuvchi obrazlarni yaratdi. Uning "**Jaloliddin Manguberdi**", "**Mirzo Ulug‘bek**", "**Alisher Navoiy**" kabi tarixiy dramalari milliy g‘ururni uyg‘otishda beqiyos ahamiyatga ega bo‘ldi.

Bu asarlarda Shayxzoda shaxsiy jasorat, vatanparvarlik va adolat uchun kurashish kabi qadriyatlarni asosiy g‘oya sifatida ilgari surdi. Tarixiy qahramonlar hayoti orqali u yosh avlodga faxr va iftixor tuyg‘usini singdirdi.

Adabiy yuksalish va Shayxzoda mahorati

Maqsud Shayxzoda o‘zbek adabiyotining badiiy imkoniyatlarini kengaytirgan adibdir. U dramatik asarlarda hayotiy haqiqatni teran badiiy ifodalash, tarix va zamon ruhi uyg‘unligini yaratishda katta yutuqlarga erishdi.

Shuningdek, Shayxzoda jahon adabiyoti durdonalarini o‘zbek tiliga mahorat bilan tarjima qildi. Shekspir, Pushkin, Shiller kabi adiblarning asarlari Shayxzoda tarjimasida o‘zbek o‘quvchisiga manzur bo‘ldi. Bu ishlar orqali u G‘arb va Sharq adabiy madaniyatini bog‘lovchi mustahkam ko‘prik vazifasini bajardi.

Shayxzoda asarlarida vatanparvarlik va adolatparvarlik

Shayxzodaning asarlari vatanparvarlik ruhiga to‘la. U millat sha’ni va erki uchun kurashgan tarixiy shaxslar hayotini tasvirlar ekan, zamon va sharoit o‘zgarishidan qat’i nazar, or-nomus, vijdon va adolat uchun kurashish zarurligini ta’kidladi.

Masalan, "**Jaloliddin Manguberdi**" dramasi yurtini tashqi dushmanlardan himoya qilgan qahramon obrazi orqali adib vatan uchun jonini fido qilish fikrini ilgari suradi. Bu asarlar nafaqat tarixiy xotirani uyg‘otdi, balki zamonaviy vatanparvarlik ruhi shakllanishiga ham xizmat qildi.

Milliy uyg‘onish va ma’naviy qadriyatlar

Maqsud Shayxzoda ijodining asosiy yo‘nalishlaridan biri — milliy uyg‘onish va ma’naviy qadriyatlarni targ‘ib qilishdir. U asarlarida ilm-ma’rifatning, adolat va haqiqatning muhimligini, millat kelajagi uchun ma’naviy boyliklarning zarurligini doimo uqtirib bordi.

Shayxzoda nafaqat o‘z asarlarida, balki butun hayoti va ijodi bilan milliy uyg‘onish g‘oyalarining faol tashuvchisi bo‘ldi.

Xulosa

Maqsud Shayxzoda o‘zbek xalqining milliy g‘ururini, tarixiy xotirasini va ma’naviy boyligini ulug‘lagan ulug‘ adibdir. Uning ijodi o‘zbek adabiyotini yuksak badiiy darajaga ko‘tardi, millatning or-nomusi va mustaqillik tuyg‘usini mustahkamlashga xizmat qildi. Bugungi kunda ham Shayxzoda asarlari xalqimizga faxr, or-nomus va adolat tuyg‘ularini singdirishda o‘z ahamiyatini saqlab qolmoqda. U millat g‘ururi va adabiy yuksalishning porloq ramzi sifatida tarixda o‘z o‘rnini mustahkam egalladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. MAQSUD SHAYXZODA BUYUK TARJIMON. Tursinaliyev Dilshodjon Murodjonovich, Qodirov Islomjon Iqboljon o‘g‘li.
2. Mamurova, F. I. (2021, May). ARTIST OF UZBEKISTAN MAKSUD SHEIKHZADE. In E Conference Globe (pp. 176-178).
3. MAQSUD SHAYXZODA HAYOTI VA IJODINING O‘ZBEK MILLIY ADABIYOTIDAGI TUTGAN O‘RNI. Toshkent davlat transport universiteti Mamurova Feruza Islamovna, Islomjon Iqboljon o‘g‘li Qodirov.
4. Zokirov M. Maqsud Shayxzoda. Adabiy tanqidiy ocherk, T., 1969 y.